

Rob Buyea

≡ *Noroc* ≡
cu domnul
Terrupt

Ilustrații de Andreea Chele

Traducere din limba engleză
de Diana Geacăr

Cuvânt-înainte

Nu mai eram de mult copil când am citit cu admirație un roman de debut captivant, care se numea cândva (mai serios) *Voci din clasă*, iar apoi (mai extravagant) *Omul cu cuvinte de un dolar*. Pe atunci, terminam de scris cel de-al doisprezecelea roman. Trecusem deja de șaizeci și cinci de ani când am avut ocazia să văd cum extraordinara carte a lui Rob Buyea devine ceea ce cunoaștem azi ca *Noroc cu domnul Terupt*, un titlu mai potrivit pentru o poveste despre un învățător care schimbă vieți, unul pe care ni l-am fi dorit cu toții (și pe care unii dintre noi chiar l-am avut).

Cât despre copiii care ne povestesc despre domnul Terupt, ei sunt la fel de autentici precum învățătorul lor magic. O să vă amintească de amicitțiile și de inimițiile voastre. Până și accidentul spre care se îndreaptă povestea în mod inevitabil este departe de a fi un accident. Este măiestrit pus în scenă și ascuns cu dibăcie, la fel ca tot restul acestei povești fascinante.

John Irving

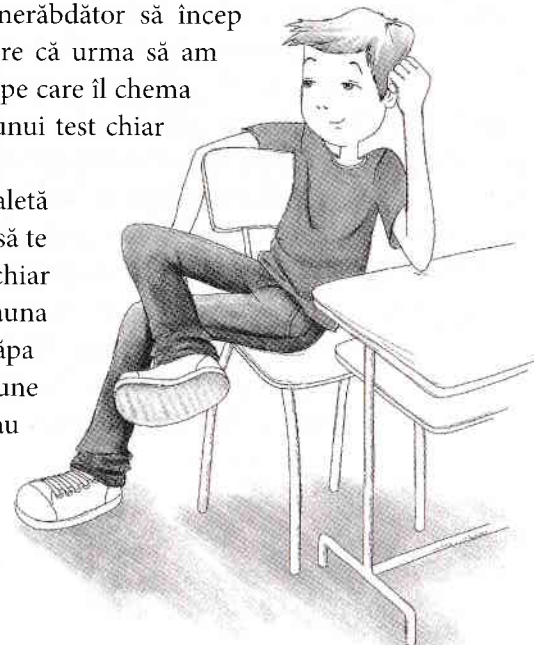

SEPTEMBRIE

Peter

Ce ghinion pe noi că există învățători! Dar, dacă tot n-avem de ales, tot ce putem face e să sperăm c-o să ne vină unul nou-nouț, nu vreun boșorog afurisit. Învățătorii noi nu știu regulile, așa că poți să scapi nepedepsit în situații în care ăia vechi ar da cu tine de pământ. Asta e teoria mea. Așa că eram nerăbdător să încep clasa a cincea, având în vedere că urma să am un învățător începător, un tip pe care îl chema domnul Terupt. L-am supus unui test chiar din prima zi.

Dacă permisul pentru toaletă e în clasă, n-ai decât să-l iei și să te duci. În anul acela, băile erau chiar vizavi de sala noastră. Întotdeauna a fost o metodă ușoară de a scăpa de exerciții. Mă pricep de minune să fac chestii pe furiș. Mereu iau permisul, iar învățătorii nu observă niciodată. Și, cum am spus, domnul Terupt era începător, așa că știam că n-o să mă prindă.

Odată ce-ai intrat în baie, ești liber să-ți faci de cap. Toți învățătorii de pe etajul nostru erau femei, așa că n-aveam de ce să-mi fac griji că intră cineva peste mine. Mă prindeam cu mâinile de bara cabinelor și mă legănam. Încercam să ating tavanul cu picioarele. Mă legănam tare. Dacă e cineva în cabină, e foarte amuzant să-ți iei avânt și să-i deschizi ușa, împingând-o înăuntru, mai ales dacă e vreun țânc din anii mai mici. Dacă îl sperii ca lumea, s-ar putea să facă și pe el un pic. E amuzant. Sau dacă puștiul e la pisoar, poți să-i faci vânt din spate și să tragi apa în același timp. O să se ude nițel. Și asta e amuzant. Unora le place să înfunde toaleta cu cocoloașe mari de hârtie igienică, dar nu te sfătuiesc să încerci. S-ar putea să dai de belea. Fratele meu mai mare mi-a spus că prietenul lui a fost prins și a trebuit să spele toaletele cu o periuță de dinți. A zis și că, după aia, doamna directoare l-a obligat să se spele pe dinți cu ea. Doamna Williams e destul de dură, dar nu cred că ar da o asemenea pedeapsă. Și nici nu vreau să aflu.

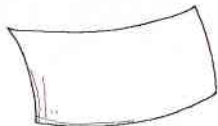
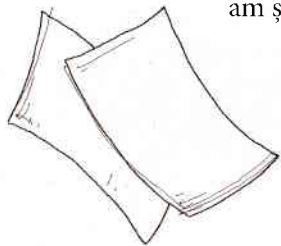
După al patrulea sau al cincilea drum la baie, când m-am întors în clasă, domnul Terupt s-a uitat la mine și mi-a spus:

— Doamne, Peter, cred c-o să-ți spun domnul Pipilică sau, și mai bine, Peter Pișăciosu'. Faci pipi mai ceva ca un câine pe un drum plin cu hidranți.

Toată lumea a izbucnit în râs. Deci mă înșelasem, nu trecusem neobservat. M-am așezat, iar domnul Terupt a venit la mine și mi-a șoptit la ureche:

— Bunicul îmi spunea să-i pun cep.

Nu știam cum să reacționez. Am făcut ochii mari când mi-a spus asta. Nu-mi venea să cred. Dar nu avea importanță. Domnul Terupt s-a întors la tablă, la problema pe care o explica. Stăteam cu ochii căsați. În scurt timp, am și zâmbit.

— Ce ți-a zis? m-a întrebat Marty.

Banca lui era chiar lângă a mea.

— Nimic, i-am spus.

Ben și Wendy s-au aplecat peste băncile lor ca să audă. Stăteau chiar în fața noastră. Cele patru bănci alcătuiau masa cu numărul trei. Uneori, domnul Terupt ne striga după numărul meselor.

— Nimic, am spus din nou (aveam de gând să păstrez secretul).

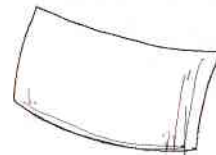
Cât de tare era domnul Terupt! Reacția lui a fost mult mai bună decât cea a boșorogilor afurisiți, care ar fi țipat la mine. Unii copii din clasa mea ar fi plâns, dar nu și eu. Și, cumva, cred că domnul Terupt știa că n-o să plâng. A vrut doar să-mi arate că știe ce se întâmplă, fără să facă mare caz. Îmi place asta la el. Chiar că are haz. Și eu sunt un tip amuzant. Anul ăsta, pentru prima dată în viața mea, am început să mă gândesc că școala poate fi și distractivă.

Jessica

ACTUL I, SCENA 1

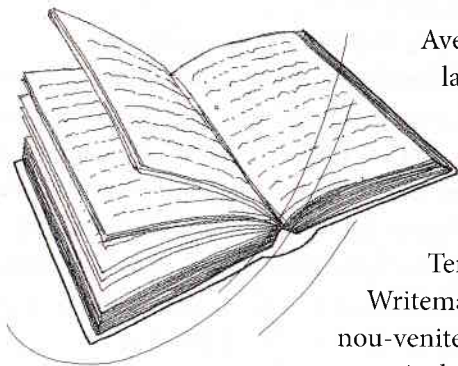
Prima zi de școală. Aveam emoții. Adică așa și așa. M-a lovit brusc sindromul palmelor transpirate și al gurii uscate. Nici nu era de mirare: la urma urmei, veneam într-un loc cu totul nou. Eu și mama tocmai ne mutaserăm de pe malul Pacificului pe malul Atlanticului, tocmai aici, în Connecticut. Așa că era prima mea zi la Școala Snow Hill. Mama a venit să mă ajute să mă acomodez.

Am trecut de ușile de sticlă și de intrarea frumoasă și ne-am oprit la secretariat să cerem informații. O femeie cu păr roșcat, care s-a dovedit grozav de pricepută să facă mai multe lucruri deodată, ne-a întâmpinat cu un zâmbet și o ușoară înclinare a capului. A făcut asta ținând

telefonul între ureche și umăr, ca să aibă mâna liberă să-și ia notițe dintr-o conversație cu femeia cu păr castaniu care stătea lângă ea și pe care o auzea cu urechea liberă. Am așteptat. Mi-am împlântat degetele adânc în coperta cărții pe care o aveam la mine.

— Bună ziua. Eu sunt doamna Williams, directoarea școlii.

Vorbise doamna cu păr castaniu. Avea un aer foarte serios, îmbrăcată la patru ace cum era, în costumul ei sobru.

— Bine ați venit la Școala Snow Hill. Pot să vă ajut cu ceva?

— Căutăm clasa domnului Terupt, a zis mama. Eu sunt Julie Writeman, iar ea e fiica mea, Jessica. Suntem nou-venite în oraș.

— A, da. Mă bucur să vă cunosc. Haideți să vă conduc.

Doamna Williams ne-a condus afară din birou. M-am mai uitat o dată la secretară. Mi-am spus că s-ar potrivi de minune într-una dintre piesele tatei. Tata regizează piese scurte în California, unde încă îmi doream să fiu.

— Și cum te simți azi, Jessica? m-a întrebat doamna Williams.

— Bine, i-am spus, deși nu era tocmai adevărat.

Am urmat-o pe doamna Williams pe coridor și sus, pe scări, în căutarea noii mele săli, în care aveam să îmi petrec clasa a cincea. Holurile aveau un miros apăsător, dar curat, de parcă abia fuseseră dezinfectate. Mă întrebam dacă oamenii de serviciu nu cumva o făcuseră intenționat, ca să arate cât de curată e școala lor. Am urmat-o pe mama pe covorul cu picățele albastre, pe lângă șirul de dulapuri roșii, pe care unii copii deja începuseră să le umple cu noile lor cărți și caiete. Îmi simțeam pe toți cu ochii ațintiți asupra fetei nou-venite în oraș. După priviri, au urmat șoaptele. Îmi ardeau obrazii.

— Am ajuns, a spus doamna Williams. Țasta e etajul tău. Sunt patru săli de clasă aici, toate pentru clasa a cincea, câte două pe fiecare parte a holului, cu baia chiar la mijloc.

Doamna Williams arăta cu degetul în timp ce vorbea.

— Asta e clasa ta, a zis ea, arătând iar cu degetul. Sala 202. Să ai o primă zi de școală minunată!

— Mulțumesc, i-a spus mama.

Eu doar am dat din cap.

ACTUL I, SCENA 2

Am intrat în clasă. De la catedră, învățătorul și-a ridicat privirea și ne-a zâmbit. Fluturii din stomac au început să se zbată de parcă mă urcasem într-un carusel.

— Bună dimineața. Eu sunt domnul Terupt, a spus învățătorul când am intrat eu și mama.

Ne-a ieșit în întâmpinare.

— Bună dimineața, i-a răspuns mama. Eu sunt Julie Writeman, iar ea este Jessica. Cred că are ceva emoții pentru că e nouă în școală.

Îmi simțeam gura atât de uscată, încât nu puteam vorbi. M-am mulțumit să-i răspund domnului Terupt la zâmbet. Era un zâmbet prietenos.

— Păi e prima zi și pentru mine. Așa că o să încercăm să-i dăm de cap împreună, a spus.

I-am zâmbit și mai larg.

— Locul tău e acolo, la masa numărul doi. Ești cu Natalie, Tommy și Ryan. Având în vedere că stai la geam, o să ai lumină bună pentru citit. Ce carte grozavă ai la tine, Jessica!

M-am uitat la cartea pe care o țineam în mână: *A Wrinkle in Time*¹. Am mângâiat coperta cu palma.

— Îmi plac mult finalurile fericite, am zis.

— Și mie, a spus domnul Terupt. O să fac tot posibilul să-ți dau un sfârșit de an fericit.

Am zâmbit iar. Nu-mi venea să cred! Și învățătorul meu era nou în școală. Și-i plăcea ce citeam. Nu știu cum, dar mi-a făcut fluturii din stomac să dispară și gura să nu-mi mai fie uscată. Totul avea să fie bine.

¹ *O buclă în timp*, roman științifico-fantastic și fantasy al scriitoarei americane Madeleine L'Engle, publicat în 1963 (n. tr.).

Îmi place școala. Învăț bine. Iau numai 10. Așa că, atunci când domnul Terupt a anunțat primul nostru proiect la mate, am fost foarte încântat.

„Cuvinte de un dolar“ a fost o nebunie. Nu era o problemă obișnuită, tip fișă de lucru, ca toate celelalte pe care le-am primit până acum. Nici pe departe! Trebuia să presupunem că litera „a“ valorează un cent, „b“, doi cenți, „c“, trei cenți și tot așa, ceea ce însemna că litera „z“ valora douăzeci și șase de cenți. Provocarea era să găsim cuvinte care făceau un dolar atunci când adunai valoarea literelor. Nu nouăzeci și nouă de cenți, nici un dolar și un cent, ci exact un dolar.

Domnul Terupt ne-a lăsat timp să ne pregătim. Voia să se asigure că am înțeles ce avem de făcut și ne-a spus că era curios să vadă cine o să fie primul care va găsi un cuvânt de un dolar.

Am făcut imediat un tabel cu toate literele și cu valoarea fiecăreia, ca să-l pot consulta rapid. Apoi am început să-mi notez toate

cuvintele care îmi veneau în minte și care aveau litere cu valoare mare. „Drăguță“ = 104¹. „Nucă“ = 91. „Domn“ = 84.

Apoi mi-am spus: „Hei, stai puțin! Ce-ar fi dacă i-aș adăuga un «i»?“ „Domni“ = 103. Nu era bine, dar eram pe-aproape. M-am gândit că s-ar putea totuși să fie o strategie bună pentru alte cuvinte.

Dar, cum stăteam eu așa, învărtind cuvintele pe toate fețele și încercând să găsesc primul cuvânt de un dolar al anului, pe cine aud? Pe Peter și pe Alexia.

Ăsta e al patrulea an de când Peter e în clasa mea și al treilea cu Alexia. Peter e amuzant, dar uneori cam sare calul. Dacă vreau să-mi văd de treabă, iar el are chef de glume, mă nervează. Dar mi-e simpatic. E amuzant și intră mereu în belele. În schimb, Alexia e mereu implicată în câte un

¹ S-a păstrat „valoarea monetară“ a termenilor echivalenți din limba engleză (n. red.).

„război între fete“. O chestie pe care nu o înțeleg. Îi place să se îmbrace în haine care-ți iau ochii (rochii, fuste, pantofi simandicoși) și întotdeauna poartă accesorii asortate. Și spune „de genul“ mult prea des. Și Alexia intră mereu în belele. Ea și Peter fac o pereche bună.

Peter i-a făcut Alexiei semn cu cotul. După aia l-am auzit șoptindu-i un cuvânt.

„Nici măcar nu se apropie de un dolar“, mi-am spus.

— Cincizeci și trei, a spus Alexia. Nu-i bun. Încearcă...

Erau nebuni? Încereau cuvinte urâte și chicoteau întruna. N-aveam nicio îndoială c-o să fie prinși.

— Nici ăsta nu merge, a spus Peter. Poate...

Ce tâmpit! Imediat ce mi-a venit cuvântul ăsta în minte, mi-am dat seama că e unul care merită calculat. Într-adevăr, „tâmpit“ făcea 81. Am adăugat un „i“. Pentru că erau doi tâmpiți, nu doar unul. Dar când să strig că am găsit un cuvânt de un dolar, Peter mi-a luat-o înainte.

— Am găsit un cuvânt! a țipat. „Fesele“!

S-a îndreptat țanțoș spre tablă, de parcă nimeni nu mai văzuse ceva așa grozav de când se inventase pâinea feliată, și a scris cuvântul.

— „Fesele“, a spus iar. F, e, s, l, e.

Peter a început să ne arate că valoarea cuvântului era de un dolar. Domnul Terupt nu l-a întrerupt. Când mă pregăteam să o fac eu, mi-a luat-o înainte fata cea nouă.

— Ai mâncat un „e“, Peter, a spus Jessica.

Peter s-a uitat la domnul Terupt.

— Îmi pare rău, Peter. Are dreptate. Mai încearcă. Și poate ar trebui să cauți altfel de cuvinte decât cele pe care le-ai găsit până acum.

Peter s-a strecurat înapoi la locul lui. Nu m-a surprins faptul că domnul Terupt știa cu ce se îndeletnicise Peter până atunci.

